

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเสพยาซ้ำของผู้ป่วยเมแทมเฟตามีนที่เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษายาเสพติด สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (Causal Factors Affecting Relapsing Behavior of Metamphetamine Patients at Drug Dependence Treatment Center in Department of Medical Services, Ministry of Public Health)

ผู้วิจัย : สำเนา นิลบรรพ์

ปี พ.ศ. : 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเสพยาซ้ำของผู้ป่วยเมแทมเฟตามีนที่เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษายาเสพติด สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเมแทมเฟตามีนที่เคยเลิกยาเสพติดทั้งที่เลิกเสพด้วยตนเองหรือจากการบำบัดรักษาที่กลับมาเสพยาซ้ำ และอยู่ในระหว่างการเข้ารับการรักษานในสถานบำบัดรักษายาเสพติด สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ สถาบันธัญญารักษ์ โรงพยาบาลธัญญารักษ์เชียงใหม่ โรงพยาบาลธัญญารักษ์ขอนแก่น โรงพยาบาลธัญญารักษ์สงขลา โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี และโรงพยาบาลธัญญารักษ์อุดรธานี จำนวน 762 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเสพยาซ้ำของผู้ป่วยเมแทมเฟตามีน มีทั้งหมด 11 ตอน ตรวจสอบคุณภาพโดยการตรวจสอบความตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6-1.00 และนำไปทดลองใช้กับผู้ป่วยเมแทมเฟตามีนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) วิเคราะห์ข้อมูล โดยการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และศึกษาขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่นำมาศึกษากับการเสพติดซ้ำ โดยใช้โปรแกรมลิสมเรล

ผลการศึกษา พบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 67.3 อายุเฉลี่ย 28.2 ปี สถานภาพสมรส โสด จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 32.7 เป็นผู้ประกอบอาชีพ โดยมีอาชีพรับจ้างมากที่สุด ร้อยละ 27.7 มีรายได้ $\leq 10,000$ บาท ยาเสพติดประเภทเมแทมเฟตามีนที่กลุ่มตัวอย่างเสพส่วนใหญ่จะเสพยาบ้ามากที่สุดร้อยละ 81.1 ระยะเวลาที่เสพยาเสพติดเฉลี่ย 7.75 ปี ปริมาณยาบ้าที่เสพเฉลี่ย 3.58 เม็ด ความถี่ในการเสพสัปดาห์ละ 5-7 วัน จำนวนยาเสพติดที่เสพมากกว่า 3 ชนิดขึ้นไปร้อยละ 63.26 มีการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยเป็นผู้เสพยาร้อยละ 81.1 มีสมาชิกในครอบครัวเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร้อยละ 17.1 จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเฉลี่ย 1.32 คน ซึ่งมี

ความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่างโดยเป็นพ่อ แม่ พี่/น้อง และลูก ร้อยละ 11.16 ระยะเวลาที่หยุดเสพยาได้เฉลี่ย 0.91 ปี และระยะเวลาที่กลับมาเสพยาซ้ำเฉลี่ย 1.07 ปี

โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเสพยาซ้ำสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยค่าสถิติ ได้แก่ ไคร์สแควร์สัมพัทธ์ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) และค่าความลาดเคลื่อนการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 2.141, 0.972, 0.955, และ 0.0387 ตามลำดับ

พฤติกรรมการเสพยาซ้ำของผู้ป่วยเมแทบอลิซึมได้รับอิทธิพลโดยรวมในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากปัจจัยสภาพแวดล้อมและอิทธิพลของชุมชนมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 9.479 รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมของครอบครัว พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และอิทธิพลจากเพื่อน มีอิทธิพลโดยรวมในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าเท่ากับ 2.679, 2.026 และ 1.354 ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมภายในของผู้ติดยาเสพติดมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาซ้ำน้อยที่สุด มีอิทธิพลโดยรวมในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าเท่ากับ - 1.001